

El Hijyeni Gözlem Formu

Servis:		Tarih: (gg/aa/yy)	___ / ___ / ___	Gözlemci:	
Başlama saati: (saat:dk)	___ : ___	Bitiş saati: (saat:dk)	___ : ___	Gözlem süresi: (dk)	

Meslek grubu			Meslek grubu			Meslek grubu		
Sayı			Sayı			Sayı		
Fırsat (uygun durum)	Endikasyon	Eylem	Fırsat (uygun durum)	Endikasyon	Eylem	Fırsat (uygun durum)	Endikasyon	Eylem
1	☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK
2	☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK
3	☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK
4	☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK
5	☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK
6	☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK
7	☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK
8	☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK 		☐ has-ön ☐ asep-ön ☐ vüç siv-son ☐ has-son ☐ çev-son	☐ OVMA ☐ YIKAMA ☒ YOK

Genel Öneriler

- 1- Gözleme başlamadan önce gözlemlenecek sağlık çalışanlarına ve hastalara kendinizi uygun şekilde tanıtırın.
- 2- Aşağıda tanımlanan 3 temel meslek kategorisinden birinde yer alan sağlık çalışanını, hastalara uyguladığı sağlık hizmeti sunumu aktivitesi süresince gözlemleyin.
- 3- Gözlemlenen ve tespit edilen verinin gerektiğinde düzeltilebilmesi için kurşun kalem ile formu doldurun.
- 4- Formun üst kısmı gözlem yapmaya başlamadan önce doldurulmalıdır.
- 5- Gözlem süresi 20 dakikadan daha uzun olmamalı (Gözlenen aktiviteye göre $\pm$ 10 dakika farklılık olabilir.), bitiş saati ve gözlem süresi gözlemin sonunda doldurulmalıdır.
- 6- El hijyeni uygulaması gerektiren fırsatların yoğunluğu izin verdiği sürece gözlemci eş zamanlı en fazla 3 sağlık çalışanını gözlemleyebilir.
- 7- Her kolonda bir meslek kategorisi içerisinde yer alan sağlık çalışanları için el hijyeni kaydı yapılmak üzere plan yapılmalıdır. Böylece bir gözlem süreci içerisinde ilgili mesleki kategori kolonu içerisinde yer almak kaydı ile birçok sağlık çalışanı izlenebilir. Alternatif olarak bir kolon meslek kategorisi belirtilerek tek bir sağlık çalışanına ayrılabilir.
- 8- El hijyeni için bir endikasyon tespit edildiğinde, uygun kolona fırsat (uygun durum) olarak kayıt edilir ve tespit edilen endikasyona karşılık gelen kutucuğa veya kutucuklara çarpı işareti koyulur. Endikasyon alanında birden fazla işaretleme yapılabilir. Ancak 4. (has- son) ve 5. endikasyon (çev son) kutucuğu aynı anda işaretlenemez. Sonrasında uygulanan el hijyeni eylemi (OVMA veya YIKAMA) işaretlenir. El hijyeni gerçekleştirilmediyse YOK kutucuğu işaretlenir. Eğer eldiven kullanıldı ve el hijyeni eylemi gerçekleştirilmediyse yalnızca *Eldiven* kutucuğu işaretlenir.
- 9- Her fırsat (uygun durum) için her kolonda bir satır yer alır, her satır bir kolondan diğerine ayrı bir satır olarak değerlendirilir.
- 10- Kare veya daire içerisine çarpı işareti koyun (Kareler birden fazla işaretleme yapılabileceği daire ise sadece tek işaretleme yapılabileceği anlamındadır.)
- 11- Tek bir fırsat için geçerli olan birden fazla endikasyon olması halinde, her birine denk gelen kutucuk işaretlenir.
- 12- Yapılan veya yapılmayan eylemler, o fırsat (uygun durum) bağlamında mutlaka kaydedilmelidir.
- 13- Eldiven kutucuğu, sadece eldiven giyen sağlık çalışanı el hijyeni uygulamaz ise kayıt edilir.

Kısa tanımlamalar

Servis:	Tam adını yazın.	
Tarih:	gün (gg) / ay (aa) / yıl (yy) (örnek: 12/02/2020)	
Başlama ve bitiş zamanı:	saat (ss) / dakika (dd) (örnek: 15:40)	
Gözlem süresi:	Gözlemin başlama ve bitiş arasındaki süre (örnek: 20) (dakika cinsinden)	
Gözlemci:	Gözlemcinin isminin baş harfleri (Gözlemci veri toplama ve analiz öncesi verinin doğruluğunu kontrol etmeden sorumludur.)	
Meslek kategorisi	1. Hemşire / ebe	Hemşire, ebe, öğrenci.
	2. Doktor	Doktor, tıp öğrencisi.
	3. Diğer sağlık personeli	Terapist (fizyoterapist, meslek hastalıkları terapisti, odyolog, konuşma terapisti), teknisyen (radyoloji, kardiyoloji teknisyeni, ameliyathane teknisyeni, laboratuvar teknisyeni), diğer (diyetisyen, diş hekimi, sosyal çalışmacı ve hasta bakımı ile ilişkili diğer sağlık meslek grupları), öğrenci.
Sayı:	Aynı meslek kategorisinde gözlemlenen sağlık çalışanı sayısı (Aynı anda en fazla 3 kişinin gözlenmesi önerilir.)	
Fırsat (uygun durum):	En az bir tanımlanmış endikasyon olmalıdır, birden fazla endikasyon tek bir fırsata karşılık gelebilir.	
Endikasyon:	El hijyeni eylemi gerektiren nedenlerdir. Bir fırsat için tüm endikasyonlar kayıt edilmelidir	
	Has-ön: hastaya dokunmadan önce	
	Asep-ön: temiz/aseptik işlemler öncesinde	
	Vüc sıv-son: hastanın vücut sıvılarıyla temas riski sonrasında	
	Has-son: hastayla temastan sonra	
	Çev-son: hasta çevresi ile temastan sonra	
Eylem:	El hijyeni endikasyonuna yanıt; ovma veya el yıkama uygulamasının yapılması veya yapılmaması	
	OVMA: alkol bazlı el antiseptiği ile el hijyeni uygulaması	
	YIKAMA: su ve sabun ile el hijyeni uygulaması	
	YOK: el hijyeni uygulaması yapılmadı	
	Eldiven: el hijyeni uygulaması yapılmadığı durumda, eldiven kullanılıp kullanılmadığı	

$$\text{Uyum (\%)} = \frac{\text{YIKAMA ve/veya OVMA Sayısı}}{\text{Fırsat sayısı}} \times 100$$

$$\text{Endikasyona Göre Uyum (\%)*} = \frac{\text{YIKAMA ve/veya OVMA Sayısı}}{\text{Endikasyon Sayısı}} \times 100$$

$$\text{Uyumsuzluğun Eldiven Kullanımına Atfedilen Oranı**} = \frac{\text{Eldiven Sayısı}}{\text{Eldiven Sayısı} + \text{YOK Sayısı}} \times 100$$

□ Bu ölçüt tam olarak uyum sonucu değildir, payda olarak fırsat yerine endikasyon alınmıştır. Her endikasyon için eylem olduğundan daha fazla hesaplanır. Bununla birlikte sağlık çalışanının her endikasyon için ayrı ayrı davranış özelliği ile ilgili genel bir fikir vermektedir.

** Bu hesaplama el hijyeni uygulanmayan durumlarda el hijyeni uygulanmamasının nedeninin eldiven kullanımına ne kadar bağlı olduğu hakkında fikir verir.